

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De Consensu reservationi pensionis præstando à Beneficiato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Card. de Luc. loc. cit. Lott. l. 3. q. 19. n. 52. ubi: impossibile est, consentientem pensioni aliter posse evadere incursum simonia, quam si accedat auctoritas Papæ, juxta decisi. Rotæ in una Montis Falsici 31. Martij 1631. sed de his satis constat ex antecedentibus. Qualiter nihilominus cedi possit sine auctoritate Papæ commoditas pensionis, dicitur infra, ubi de translatione pensionis. Vide tantisper Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 6. n. 69.

2. Respondeo secundò: Potest de cetero beneficiatus auctoritate propria in suo beneficio constituere pensionem in hoc sensu valde improprio, obligando se per conservum gratuitum vel onerosum ad certam portionem fructuum sui beneficii cuiquam persolvendam, servandis tamen iis, quæ requiruntur in alienatione, & longa locatione rerum Ecclesiasticarum, tradit Filiuc. in append. posth. de stat. cleric. tr. 42. c. 2. n. 10. cum communi. Sed ait, talem decisionem fructuum & jus, quod per hoc quis consequitur ad certam portionem fructuum non esse pensionem, de qua hic; quia non est directa super fructibus, sed super beneficiario fructus possidente, haberéque potius rationem contractus civilis.

Quaestio 455. An, & qualem causam requirit impositio pensionis facta ab inferiore Papæ?

1. Respondeo ad primum: Impositio pensionis facta per inferiorem absque causa est omnino nulla. Garc. p. 1. c. 5. n. 322. citans Sarn. Coraf. & c. cum communi. Et sic pensio reservata ex falsa causa est nulla. Paris. l. 6. q. 2. n. 77. Sed & cum motu proprio pensio assignatur à Papa ex causa aliqua, quæ non esset vera v. g. ob merita vel paupertatem, adhuc non valebit gratia, seu motus hic proprius non faciet gratiam valere, non obstante subreptione. Garc. loc. cit. nu. 502. juncto n. 499. contra Salust. Tiber. in pr. Auditor. Camer. l. 3. c. 3. n. 22. Nam et si clausula motus proprii tollat subreptionem c. si motu proprio. de prob. in 6. Garc. cit. n. 502. citato Coraf. de benef. p. 1. c. 4. n. 8. & c. si tamen exprimat falsa causa seu qualitas de facto alieno, nihil prodest dicta clausula, si talis est falsitas, ut ea stante, non, vel saltem difficiliter concederetur gratia; quia gratia concessa motu proprio non debet operari ultra mentem & intentionem concedentis, & intelligitur, veris existentibus expressis, sine quibus aliàs gratiam non concessisset, aut saltem difficiliter. Atque ita falsitas causæ perpetuò annullat gratiam, quamvis motu proprio concessam. Garc. nu. 503. citans Sanch. de matrim. l. 2. d. 21. n. 47. & plurimos alios. Unde etiam, licet steter prædictæ narrativæ factæ motu proprio, potest tamen probari contrarium. Garc. loc. cit. juxta Put. decis. 101. l. 3. in fine Limitat tamen hæc Garc. n. 504. nisi narrentur v. g. in motu proprio merita in genere. Item n. 505. nisi fortè illa subreptio non esset valde notabilis, ut dicitur aliàs de falso valore expresso in genere motu proprio, dum non esset error notabilis quantitatis. Debétque de causa constare, aliàs adhuc pensio est nulla. Garc. l. c. n. 325. Et nisi de causa constet, præsumitur dicta impositio pensionis facta in fraudem. Garc. loc. cit. n. 324. Neque, ut dictum supra, sufficit assertio Episcopi asserentis intervenisse causam, sicut non creditur patri donanti filio, qui testatur, præcessisse merita juxta Gl. & DD. in l. si donatore, c. de donat. Garc. n. 326. & 327.

P. Lennen. Fori Benef. Tom. III.

Qualiter verò causa narrata in gratia pensionis debeat verificari per pensionarium, dicitur infra, ubi de obligationibus pensionarii. Vide de hoc tantisper Garc. p. 1. c. 5. à n. 442. per plures num. seq.

2. Respondeo ad secundum: Requiritur causa commensurata pensioni, seu pensio commensurata esse debet causæ, ita ut eam non excedat. Garc. loc. cit. n. 328. citans Gig. q. 6. n. 2. Rebuff. de pacif. poss. n. 125. aliàs 109. Non esset tamen talis pensio excedens causam in totum nulla, sed reducenda ad debitam quantitatem, ut dicitur de donatione remuneratoriâ excedente merita; juxta Garc. n. 239. Verùm de hoc inferius.

De consensu reservationi pensionis præstando à beneficiato.

Quaestio 456. An, & qualiter Papa reservare possit ac soleat pensionem sine consensu titularis seu beneficiati?

1. Respondeo primò: Papa reservare potest pensionem sine consensu ullo beneficiati. Garc. p. 1. c. 5. n. 275. citans plures. Paris. l. 6. q. 2. n. 131. Chok. ad reg. 43. de consensu. n. 47. dicens, esse communiter receptam. Card. de Luc. de pens. d. 10. n. 13. dicens, esse extra controversiam potestatem Papæ reservandi pensionem etiam pleno beneficio, nullo desiderato consensu titularis; ed quòd, si potest tollere eidem titulari beneficium tanquam supremus Dominus & arbiter, multò magis potest hoc onus & servitutem imponere. Et dum quaeritur de reservatione pensionis facta sine consensu titularis, quaestio non cadit super potestate Papæ, sed super voluntate ejusdem. Lott. l. 1. q. 35. n. 72.

2. Respondeo secundò: Regulariter tamen pensionem non reservat sine consensu titularis, & hic consensus requiritur. Garc. loc. cit. n. 278. Ventrigl. to. 2. annot. II. §. 1. 8. Lott. l. c. n. 65. Card. de Luc. loc. cit. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 1. dicens, requiri consensum titularis usque ad eò, ut si de eo non constet, invalida sit pensio; ed quòd non præsumatur Pontifex velle pensionem imponere aliter, quàm ipse præscripsit imponendam; præscripsit autem, ut nulla pensio imponatur, nisi de consensu illius beneficiarii, qui pensionem solvere debet, adeòque absque hujusmodi consensu vel illius expressa derogatione impositio pensionis sit nulla.

3. Respondeo tertio: Hoc ipsum intelligendum de consensu titularis principali & causali, ita per beneficiaristas appellato, quòd per modum causæ tam in supplicatione, quàm in literis narratur, utpote causa productiva gratiæ, quæ sine illo concessa non fuisset, sive in quo radicatur gratia. Ventrigl. Card. de Luca loc. cit. Lott. l. c. n. 69. & c. ut ait Card. de Luca, perficiens gratiam pensionis reservatæ aliàs imperfectam ex deficiente intentione Papæ, quæ à stylo regulatur. Est et causæ formalis, seu de forma pensionis, ut Lott. loc. cit. n. 65. juncto n. 46. q. 36. Et absque hoc consensu titularis non solet unquam Papa constituere pensionem, (nisi, ut addit Card. de Luc. id expressè dicat) sive non derogat unquam huic consensui. Ventrigl. loc. cit. Lott. cit. q. 35. n. 72. sed est id, in quod referatarus pensionem defigit oculos, unde & omnis consideratio odii abstergitur, & judicatur constitutio pensionis impositio favorabilis. Lott. l. 1.

q. 36. n. 46. Quin & derogationem hujus consensu impracticabilem esse, ait Lott. cit. q. 35. n. 72. in fine. idque declarat n. 73. & cit. q. 36. n. 117. indicat, consensum illum de potestate ordinaria suppleri non posse, quamvis ibidem pariter iudicet, illum posse suppleri, seu ei derogari de plenitudine potestatis, quæ in se semper habet aliquid amari. Quod ultimum satis indicat Card. de Luca in parentesi illa paulò supra adducta. Et de hoc consensu loquuntur ferè AA. dum dicunt, consensum resignarii seu gravati requiri. v.g. Paris. l. 6. q. 2. n. 155. Item illius, qui habebat beneficium, dum nimirum pensio imponitur beneficio pleno & non vacanti, de quo Card. de Luc. l. c. n. 12.

4. Respondeo quartò: Minimè verò intelligenda hæc sunt de consensu illo, qui ad differentiam præcedentis, dicitur formalis, qui præstatur in expeditione literarum juxta reg. cancell. 45. utpote qui, ut Lott. cit. q. 35. n. 70. formam solum expeditionis literarum respicit, & non substantiam gratiæ, sive ut Card. de Luc. loc. cit. ad quandam formalitatem potiùs, quàm ad necessitatem requisitus. Et cui Papa consuevit derogare, Ventrigl. loc. cit. Lott. cit. q. 35. n. 71. Et de derogatione hujus consensu intelligendus Chokier ad reg. de præst. consensu. n. 47. quem Lotterius ait, non attendisse ad distinctionem horum duorum consensuum gravati. Porro huic posteriori consensui derogatur, quoties confertur beneficium absenti cum reservatione pensionis. Paris. l. 8. q. 8. n. 118. Chok. ad reg. 44. cancell. n. 47. Ventrigl. loc. cit. n. 9. citans Gig. de pens. q. 10. n. 7. & 11. Card. Paris. cons. 5. n. 56. vol. 4. Item quoties resignatur beneficium in favorem minoris absentis, ita ut hujus consensu necessarius non sit, Chok. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 120. Ventrigl. cit. n. 9. Item quando reservatur pensio juxta concordiam. Ventrigl. ibidem. & in casu Mohedæ decis. 501. ad quam remittit Paris. loc. cit. n. 121. Oportet tamen derogationem hujus consensu esse nominatim & expressam, cum regula dicta Cancell. 45. habeat decretum irritans. Ventrigl. loc. cit. n. 10. ex Paris. loc. cit. n. 122. Proinde jam dictus consensus formalis citra hujusmodi derogationem requiritur regulariter, Ventrigl. loc. cit. n. 8. Sed non nisi ad satisfaciendum dictæ regulæ, vel etiam pro majore cautela pensionarii. Card. de Luca loc. cit. n. 10. quemadmodum, ut Card. de Luc. l. c. n. 11. licet omnino necessaria sit expeditio literarum, sine qua pensio exigi nequit sub pœna amissionis pensionis (de quo infra) id tamen procedit ratione decreti, quod in eadem reservatione adjici solet pro iuribus & emolumentis officialium absque eo, quod concernat substantiam & perfectionem gratiæ, cum expeditis literis exigi possint, ac debeantur termini ante expeditionem literarum decursi, computando tempus à die signatæ supplicæ, ex quo gratia perfecta est.

5. Illud hic circa utrumque hunc consensum causalem & formalem notandum ex Lott. cit. q. 35. n. 86. & 87. quod si Papa (quod tamen se nunquam vidisse contigisse, ait idem Lott.) pensionem reservaret beneficio adhuc vacante, neque esse locum regulæ de præstando consensu formali, neque etiam deficere formam talis pensionis ex defectu consensu casualis, quia Papa hunc tantisper suspendit, non autem removel, quia mox ut providet de beneficio, & provisus illud acceptat pensione gravatum, dicitur de facto consentire & contrahere.

Quæstio 457. An requiratur quoque consensus illius, qui pensionem solvere debet in impositione pensionis facta per Episcopos vel Legatos in casibus, in quibus ipsi imponere pensionem possunt?

Respondeo: Multò magis requiri consensum illum respectu illorum; cùm illi juri Pontificio, quo hic consensus requiritur, derogare non possint. Castrop. loc. cit. Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 6. Garc. p. 1. c. 5. n. 320. citantes Gig. de pens. q. 10. Caccialup. tr. cod. q. 5. Sed quid, si tanquam arbitri & iudex imponeret pensionem non beneficio, sed personæ beneficiati pro bono pacis, an non ad consentiendum cogere posset partes?

Quæstio 458. An, & qualiter, seu cuius consensus requiratur in impositione pensionis beneficio, dum illud rectorem non habet, sed vacat?

Respondeo: Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 2. Azor. loc. cit. censent constituendum beneficio defensorum, qui loco beneficiarii consentiat pensioni; eò quòd, ut Castrop. licet pensio non sit propriè alienatio (in quo casu requiritur talis defensor) sit tamen quasi alienatio; tum etiam & maximè, quia aliquis est obligandus ad solutionem pensionis, qui in eo casu non possit esse alius, quàm dictus defensor & fructuum custos. De quo dicendum videtur, quod dicitur paulò post de beneficiati consentiente etiam pro successoribus suis, nimirum, quòd, dum provisus de tali beneficio acceptando illud jam gravatum, ratihabendo consensum illum; eam obligationem contrahat. Nihilominus Garc. p. 1. c. 5. n. 320. censet, non requiri talem defensorem ad consentiendum pensioni, sed posse eam imponi absque eo, quòd tunc consensus aliquis requiratur. Loquuntur autem hi AA. de pensione imponenda per Episcopum. De cetero enim procedere posset doctrina Garcia respectu pensionis imponenda per Papam beneficio vacante.

Quæstio 459. An requiratur consensus habentis regressum ad beneficium, cui imponitur pensio, ità ut si hic desit, pensio reservata sit nulla?

Respondeo negativè, seu validam adhuc fore pensionem talem. Paris. l. 6. q. 2. n. 86. citans Gig. de pens. q. 79. col. 1. & n. 87. in fine. subdens; id eò magis procedere, si in supplicatione narretur, esse reservatum regressum in illo beneficio, intellige absque eo, quòd requisitus sit iustus reservarii consensus, aut is concessus exprimat in illa supplicatione, quia hoc ipsum tacitum esse in impetratione non importat subreptionem; etsi enim causa de præsentibus aut præteritis existentibus aliis tales, quæ retraherent, aut difficiliorem redderent Principem in concedenda gratia, sint in consideratione quòd ad subreptionem, obreptionem, & intentionis defectum inducendum, non autem, quæ sunt de futuro potente contingere & non contingere, adeòque de futuris habentibus se ad esse & non esse, non est in impetratione necessariò facienda mentio; jam verò regressus pendet à futuro eventu, & illi potest esse locus vel non esse. Paris. n. 87. Nihilominus istiusmodi pensionem annullandam, cùm locus erit regressus vel accessus, et

Paris. n. 88. citans Gig. ubi ante, & aliquot Rota decisiones. Eò quòd dicta reservatio pensionis non debeat valere quòd præjudicium ejus, qui regressum habebat, cui non consentienti Papa non censetur velle præjudicare, Paris. n. 89. idipsum n. 90. & 91. exemplificans pluribus, v. g. sicut si feudatarius non habens filios, feudum der in dotem filia, concessio illa valet in vita ipsius patris, & non ultra; cum successor præjudicare non possit. Res subjecta restitutioni, si alienetur, valet alienatio in vita alienantis tantum, & ad illius præjudicium, sed adveniente casu restitutionis, seu pro quo urget restitutio, alienatio fingitur retro nulla. Ità & adveniente casu regressus, pensio erit nulla: idque etiam si motu proprio esset assignata talis pensio, Paris. n. 92. ex Gig. cit. q. 79. n. 3. cum motus proprius non operetur in præjudicium tertii. Unde etiam inolevisse praxin ait Paris. cit. n. 92. quòd, si in supplicatione narrabatur, quòd alicui reservatus regressus super tali beneficio, ponitur: qui etiam consentit huic reservationi. Et si id non apponatur, signatura solet illud apponere: de consensu ejus, qui regressum habet, & tunc necesse sit, ut der consensum habens regressum. Quamvis, ut Paris. n. 93. in fine, si Papa factà mentione regressus, nihilominus imponeret pensionem absque alio consensu, valida foret pensio.

Questio 460. An titularis consentiens pensioni possit penitere, priusquam accedat consensus Papæ?

Respondeo affirmativè; cum enim consensus partium sine auctoritate Papæ nihil præster, si dictus consensus titularis præveniat ante obtentam gratiam, est revocabilis. Lott. l. 1. q. 35. n. 67. Idque, ut ait idem, non obstante quovis juramento, liquidem, ut ait Chok. ad reg. 44. n. 52. consensus ille ante obreatum beneplacitum Apostolicum præstitus, etiam cum juramento non valet.

Questio 461. An, & qualiter præsumatur consensus titularis præstitus?

Respondeo: Præsumitur præstitus consensus Rex diuturna observantia factæ solutionis, non elisà hac præsumptione per contrariam probationem, & ex hac apparente veritate. Consensus enim ille non requiritur pro solemnitate de forma præcisà, ita ut expressè in ipso actu intervenire debeat; neque certam formam habet, adeoque præcedere potest & subsequi, modò re integrà & ante declaratam nullitatem, ac etiam implicite præstari. Dum enim actus non est requisitus pro forma præcisà, impletur per quodvis æquipollens implementum (quale respectu illius consensus expressi & expliciti videtur talis diuturna observantia solutionis factæ à titulari, utpotè in se complectens rationem consensus impliciti) ita ferè tradit Card. de Luca de pens. d. 53. an. 3. An verò ad præsumendam extrinsecam solemnitatem vel alium actum requiratur observantia longissimi, an sufficiat longi temporis, desumendum ex eo, quòd ea, quæ expressam ac vehementem juris resistantiam habent, ut alienatio bonorum Ecclesiæ, observantia debet esse longissimi temporis; ad ea verò, quibus jus non adeo resistit, sufficit longi temporis observantia, ut tradit idem Card. de Luca, loc. cit. à n. 6. qui etiam num. 9. ait, talem pensionem videri habere speciem alimentorum; favore autem alimentorum suffragetur observantia triennalis,

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

Questio 462. An, & qualiter titularis consentiens pro se, consentiat etiam pro successoribus suis?

Respondeo: Dum reservatur pensio, titularis non consentit pro se solum, sed etiam pro suis in eodem beneficio successoribus, quousque vivat pensionarius, obligando se & suos successores expressè in forma Camera. Unde ex eo actu resultat formalis contractus, tam respectu ipsius, quàm successorum, qui licet efficaciter non obligentur, nisi priusquam succedendo eorum habuerint talem contractum; nihilominus secunda ratihabitione ex simplice acceptatione beneficii fit retrotractio cuiusdam obligationis ad diem ipsius contractus; cum hæc sit vis ratihabitionis, ut retrotrahatur. l. ult. ff. ad Macedon. Lott. l. 1. q. 39. n. 104. Card. de Luca de pens. d. 6. n. 4. dicens, procedere idipsum de successore, qui independentè ab antecessore suo habet illud beneficium; ita ut provisus de beneficio illo gravato acceptando provisionem censetur consentisse oneri pensionis, & cum pensionario quasi contraxisse. Proindeque idem est, ac si omnes successores cum ipso titulari à principio pro solvenda pensione constituisent se plures reos debendi in solidum, & omnia bona juraque sua pro solutione hujusmodi hypothecassent; cum ita sit vis obligationis cameralis. Lott. ibid. n. 104. Et hinc consequitur, nedum realem, sed etiam personalem actionem & obligationem contra successorem in beneficio dari pro terminis decursis & non solutis. Lott. n. 107. De quo ex professo infra, ubi, qualiter successor solvere teneatur pensionem.

Questio 463. An consensus pensioni præstitus ab eo, cui de beneficio nulliter provisum erat, præjudicet ei, qui beneficium legitime obtinuit?

Respondeo negativè. Chok. ad reg. 44. n. 52. ex Farinac. de is. 437. p. 1. n. 1. in novissimis.

Quibus beneficiis ac rebus imponi possit pensio?

Questio 464. An pensio per Papam imponi possit beneficiis jurispatronatus, idque absque consensu patroni?

Respondeo ad primum affirmativè; id enim expressè supponunt AA. quærendo ferè solum, an patroni ad hoc consensus requiratur? Proinde

2. Respondeo ad secundum primò: Extra dubium esse, posse Papam de plenitudine potestatis beneficii, jurispatronatus, etiam laicalis, imponere pensionem, irrequisito seu non curato patroni consensu; cum & hæc beneficia uti & cetera omnia subdantur supremæ illius in beneficialibus potestati. Garc. p. 1. c. 5. n. 367. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 2. n. 7.

3. Respondeo ad secundum secundò: Sed & minime necessarium esse consensum patroni laici in impositione pensionis factæ à Papa, resolvit Rota in Colambriens. pens. 11. Febr. 1598. apud Garc. loc. cit. Idem absolute tenet Gig. de pens. q. 23. n. 2. testans sic ex usu & stylo Curie receptum esse. Sequitur illum Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 11. & Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 1. hisce expressis (quibus etiam